Κληρονομική διαδοχή

Grčka

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Α. Η εκούσια κληρονομική διαδοχή είναι δυνατή μόνο μέσω διαθήκης (άρθρα 1710 και 1712 του Αστικού Κώδικα).

Προβλέπονται τα ακόλουθα είδη διαθηκών:

(α) Κοινές:

Ιδιόγραφη διαθήκη: Συμπληρώνεται, χρονολογείται και υπογράφεται αποκλειστικά από τον διαθέτη με την δική του ιδιόχειρη (και όχι μηχανική) γραφή (άρθρα 1721-1723 του Αστικού Κώδικα). Δεν απαιτείται κατάθεσή της σε κάποια αρχή. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής* ή σε κάθε ελληνική προξενική αρχή, αν ο κάτοχός της διαμένει στο εξωτερικό (άρθρα 1774-1775 του Αστικού Κώδικα).

Μυστική διαθήκη: Συμπληρώνεται από τον διαθέτη και εγχειρίζεται εντός κλειστού φακέλου σε συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή δύο συμβολαιογράφων και ενός μάρτυρα. Ο συμβολαιογράφος, μετά τον θάνατο του διαθέτη, υποχρεωτικά *χωρίς υπαίτια καθυστέρηση παραδίδει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1738-1748 *και 1769* του Αστικού Κώδικα).

Δημόσια διαθήκη: Ανακοινώνεται προφορικά από τον διαθέτη προς συμβολαιογράφο ενώπιον τριών μαρτύρων ή προς δύο συμβολαιογράφους ενώπιον ενός μάρτυρα. Συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο που περιέχει τη διαθήκη και φυλάσσεται από τον συμβολαιογράφο, ο οποίος *οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, να στείλει αντίγραφό της στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* (άρθρα 1724-1737 *και 1769* του Αστικού Κώδικα).

(β) Έκτακτες:

Σε έκτακτες περιστάσεις επιτρέπεται η σύνταξη διαθήκης επί πλοίου (άρθρα 1749-1752 του Αστικού Κώδικα), στρατιωτών σε εκστρατεία (άρθρα 1753-1756 του Αστικού Κώδικα) και προσώπων σε αποκλεισμό (άρθρο 1757 του Αστικού Κώδικα). Η έκτακτη διαθήκη παραδίδεται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα και γνωστοποιείται στην αρμόδια προϊστάμενη αρχή (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα). Έκτακτη διαθήκη αυτομάτως χάνει την ισχύ της αν παρήλθε χρονικό διάστημα τριών μηνών αφ' ότου έπαυσαν για τον διαθέτη οι έκτακτες περιστάσεις και ο διαθέτης ακόμη ζει (άρθρα 1758-1760 του Αστικού Κώδικα).

Κάθε διαθήκη έχει ισοδύναμη ισχύ και η μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί κάθε προγενέστερη, εφόσον ο διαθέτης ρητά ανακαλέσει προγενέστερη διαθήκη ή όταν η μεταγενέστερη διαθήκη περιέχει αντίθετες ή διαφορετικές διατάξεις τελευταίας βουλήσεως. Στην τελευταία περίπτωση, μεταγενέστερη διαθήκη καταργεί προγενέστερη μόνο κατά το μέρος που εναντιώνεται σε αυτήν (άρθρα 1763-1768 του Αστικού Κώδικα).

Σε όλες τις περιπτώσεις ο διαθέτης πρέπει να είναι ικανός προς δικαιοπραξία, η βούλησή του πρέπει να είναι ελεύθερη και ανεμπόδιστη και, επιπλέον ο διαθέτης θα πρέπει να ικανοποιεί τις ειδικές διατυπώσεις του νόμου για την έγκυρη σύνταξη κάθε τύπου διαθήκης.

Β. Εναλλακτικώς, μπορεί να συναφθεί σύμβαση δωρεάς αιτία θανάτου (άρθρα 2032-2035 του Αστικού Κώδικα), ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, ο δωρεοδόχος δεν θεωρείται κληρονόμος και καθολικός διάδοχος του δωρητή.

Γ. Ο νόμος απαγορεύει τη συνδιαθήκη (δηλ. τη σύνταξη διαθήκης από περισσότερα πρόσωπα με την ίδια πράξη) (άρθρο 1717 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Οι κληρονομικές συμβάσεις επίσης απαγορεύονται (άρθρο 368 του Αστικού Κώδικα).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Α. Η ιδιόγραφη διαθήκη δεν κατατίθεται υποχρεωτικώς σε ορισμένη αρχή, ο διαθέτης, ωστόσο, για λόγους ασφαλείας, μπορεί να την παραδώσει προς φύλαξη σε συμβολαιογράφο (άρθρο 1722 του Αστικού Κώδικα).

Β. Η μυστική διαθήκη και η δημόσια διαθήκη κατατίθενται υποχρεωτικώς σε συμβολαιογράφο και συντάσσεται σχετική συμβολαιογραφική πράξη (άρθρα 1743 και 1732 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Οι έκτακτες διαθήκες υποχρεωτικά γνωστοποιούνται σε προϊσταμένη αρχή και κατατίθενται χωρίς καθυστέρηση στην πλησιέστερη ελληνική προξενική αρχή ή σε συμβολαιογράφο στην Ελλάδα (άρθρα 1761-1762 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Μετά τον θάνατο του διαθέτη, *Συμβολαιογράφος στον οποίο υπάρχει διαθήκη, οφείλει, αν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, να στείλει αντίγραφο στον Ειρηνοδίκη και, αν πρόκειται για μυστική ή έκτακτη διαθήκη, να παραδώσει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον Ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο Συμβολαιογράφος* προς δημοσίευση (άρθρα 1769-1780 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807-811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). *Όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας, ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής (άρθρα 1774 – 1775 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 807 – 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).* Αν αυτός που κατέχει διαθήκη διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να την εμφανίσει ενώπιον κάθε ελληνικής προξενικής αρχής.

Ε. Όποιος βρει ή έχει στην κατοχή του ιδιόγραφη διαθήκη και δεν την καταθέσει αμέσως σε αρμόδια αρχή, υφίσταται αστικές και ποινικές κυρώσεις και, αν είναι κληρονόμος, κηρύσσεται ανάξιος προς διαδοχή (άρθρα 914, 902, 903 και 1860 του Αστικού Κώδικα, άρθρο 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 222 και 242 του Ποινικού Κώδικα).

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Α. Οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομουμένου, καθώς και ο σύζυγος που επιζεί ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, οι οποίοι θα είχαν κληθεί ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι, έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).

Β. Η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας. Ο νόμιμος μεριδούχος κατά το ποσοστό αυτό συμμετέχει ως αναγκαίος κληρονόμος (άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο υπολογισμός του ποσοστού αυτού είναι σύνθετος. Λαμβάνονται κατ' αρχήν υπόψη καταλογιστέες παροχές που ήδη έλαβε ο μεριδούχος από τον κληρονομούμενο και αποτιμάται η συνολική (πλασματική) αξία της κληρονομίας (άρθρα 1830-1834 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Κάθε περιορισμός του μεριδούχου από τη διαθήκη, όσο βαρύνει τη νόμιμη μοίρα, θεωρείται σαν να μην έχει γραφεί (άρθρο 1829 του Αστικού Κώδικα). Με την αγωγή της μέμψεως άστοργης δωρεάς, ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να ζητήσει την ανατροπή δωρεάς εν ζωή που έκανε ο κληρονομούμενος, εφόσον η κληρονομία που υπάρχει κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν επαρκεί για την κάλυψη της νόμιμης μοίρας. Το δικαίωμα ασκήσεως της αγωγής παραγράφεται δύο χρόνια μετά τον θάνατο του κληρονομουμένου (άρθρα 1835-1838 του Αστικού Κώδικα).
Ε. Ο νόμιμος μεριδούχος δεν λαμβάνει τη νόμιμη μοίρα αν αποκληρωθεί από τον κληρονομούμενο (άρθρα 1839-1845) ή αν κηρυχθεί ανάξιος κληρονόμος (άρθρα 1860-1864). Ο νόμιμος μεριδούχος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία (άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα) ή να παραιτηθεί του δικαιώματος της νόμιμης μοίρας (άρθρο 1826 του Αστικού Κώδικα).

4 Ελλείψει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Υπάρχουν έξι τάξεις εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής. Δεν καλείται στην κληρονομία πρόσωπο που μετέχει σε μία τάξη, εφόσον υπάρχει άλλο πρόσωπο από προηγούμενη τάξη που καλείται στην κληρονομία (άρθρο 1819 του Αστικού Κώδικα):
Α. Στην πρώτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι κατιόντες του κληρονομουμένου. Η διαδοχή γίνεται κατά ρίζες. Ο πλησιέστερος κατιών αποκλείει τον απώτερο της ίδιας ρίζας. Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία (άρθρο 1813 του Αστικού Κώδικα).
Στην πρώτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει ποσοστό ενός τετάρτου στην κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).
Στην πρώτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός έκτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).
Β. Στην δεύτερη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται μαζί οι γονείς του κληρονομουμένου, οι αδελφοί, καθώς και τα τέκνα και οι εγγονοί των αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι. Οι γονείς και αδελφοί κληρονομούν κατ' ισομοιρία και τα τέκνα ή οι εγγονοί αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1814 του Αστικού Κώδικα).
Ετεροθαλείς αδελφοί, αν συντρέχουν με γονείς ή με αμφιθαλείς ή με τέκνα ή εγγονούς αμφιθαλών αδελφών, λαμβάνουν το μισό της μερίδας που ανήκει στους αμφιθαλείς. Το μισό επίσης λαμβάνουν και τα τέκνα ή οι εγγονοί ετεροθαλών αδελφών που έχουν πεθάνει πριν από τον κληρονομούμενο ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι (άρθρο 1815 του Αστικού Κώδικα).
Στην δεύτερη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).
Στην δεύτερη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).
Γ. Στην τρίτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι παππούδες και οι γιαγιάδες του κληρονομουμένου και από τους κατιόντες τους τα τέκνα και οι εγγονοί.
Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου ζουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες και των δύο γραμμών και δεν έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον αυτοί κατ' ισομοιρία.
Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν ζει ο παππούς ή η γιαγιά από την πατρική ή την μητρική γραμμή ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, στη θέση εκείνου που δεν ζει ή αποποιήθηκε ή κηρύχθηκε ανάξιος υπεισέρχονται τα τέκνα και οι εγγονοί του. Αν δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, η μερίδα αυτού που έχει πεθάνει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος περιέρχεται στον παππού ή την γιαγιά της ίδιας γραμμής και, αν δεν υπάρχει ή έχει αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιος, στα τέκνα και στους εγγονούς του.
Αν κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου δεν ζουν ο παππούς και η γιαγιά ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, είτε από την πατρική είτε από την μητρική γραμμή και δεν υπάρχουν τέκνα και εγγονοί αυτών ή έχουν αποποιηθεί ή κηρυχθεί ανάξιοι, κληρονομούν μόνον ο παππούς ή η γιαγιά ή τα τέκνα και οι εγγονοί τους από την άλλη γραμμή.
Τα τέκνα κληρονομούν κατ' ισομοιρία και αποκλείουν τους εγγονούς της ίδιας ρίζας. Οι εγγονοί κληρονομούν κατά ρίζες (άρθρο 1816 του Αστικού Κώδικα).
Στην τρίτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).
Στην τρίτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).
Δ. Στην τέταρτη τάξη της εξ διαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλούνται οι προπαππούδες και οι προγιαγιάδες του κληρονομουμένου, οι οποίοι κληρονομούν κατ' ισομοιρία και ανεξαρτήτως γραμμών (άρθρο 1817 του Αστικού Κώδικα).
Στην τέταρτη τάξη μετέχει και ο επιζών σύζυγος, ο οποίος λαμβάνει την μισή κληρονομία (άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα).
Στην τέταρτη τάξη μετέχει και το επιζών πρόσωπο, με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως και λαμβάνει ποσοστό ενός τρίτου στην κληρονομία (άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).
Ε. Στην πέμπτη τάξη της κληρονομικής διαδοχής καλείται ο επιζών σύζυγος ή το επιζών πρόσωπο με το οποίο ο κληρονομούμενος συνήψε σύμφωνο συμβιώσεως, και λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία (άρθρο 1821 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 11 του Νόμου 3719/2008).
Ο διαζευγμένος σύζυγος και το πρόσωπο με το οποίο συνήψε ο κληρονομούμενος σύμφωνο συμβιώσεως το οποίο λύθηκε εν ζωή του κληρονομουμένου, δεν μετέχουν στην εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή.
Αποκλείεται από την εξ αδιαθέτου διαδοχή επιζών σύζυγος εναντίον του οποίου ο κληρονομούμενος, έχοντας βάσιμο λόγο διαζυγίου, είχε ασκήσει αγωγή διαζυγίου (άρθρο 1822 του Αστικού Κώδικα).
ΣΤ. Στην έκτη τάξη της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής καλείται το Ελληνικό Δημόσιο το οποίο λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 1824 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 118 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα).

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου;

Για ζητήματα κληρονομικής διαδοχής γενική αρμοδιότητα έχει το δικαστήριο της κληρονομίας, το οποίο είναι το *Ειρηνοδικείο* στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά τον χρόνο του θανάτου του την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, την διαμονή του, και αν δεν είχε ούτε διαμονή, *το Ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του Κράτους* (άρθρα 30 και 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Αρμόδιοι για σύνταξη και φύλαξη διαθηκών είναι επίσης οι συμβολαιογράφοι και οι ελληνικές προξενικές αρχές.
Τέλος, αρμόδιες είναι και οι ελληνικές φορολογικές αρχές για δήλωση και επιβολή φόρου κληρονομίας.

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Επί 5 (β) –(δ): Στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας κατατίθενται δηλώσεις:
Αποποιήσεως κληρονομίας ή κληροδοσίας από οποιονδήποτε κληρονόμο (εκ διαθήκης, εξ αδιαθέτου ή αναγκαίο κληρονόμο). Η αποποίηση πρέπει να ασκηθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από τότε που ο αποποιούμενος έμαθε την επαγωγή της κληρονομίας και τον λόγο της επαγωγής. Αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό, η προθεσμία αποποιήσεως είναι ενός έτους (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1847-1859 του Αστικού Κώδικα).

Αποδοχής κληρονομίας με το ευεργέτημα της απογραφής (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).
Αποδοχής ή αποποιήσεως του λειτουργήματος του εκτελεστή διαθήκης ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα)
Αποδοχής του διορισμού κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ή παραιτήσεως από αυτό (άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

6 Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Α. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας (*άρθρο 810 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζει το δικαστήριο της κληρονομίας)* ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).
Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποιήσεως στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Β. Οι δανειστές της κληρονομίας ή οι κληρονόμοι μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομιαία περιουσία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).
Για τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως, διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας εκκαθαριστής, ο οποίος καλεί τους δανειστές να αναγγελθούν. Προηγείται η ικανοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών έναντι των κληροδόχων (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας και την ικανοποίηση των δανειστών μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Αν ο κληρονομούμενος είχε ήδη τεθεί σε πτώχευση, η πτωχευτική διαδικασία συνεχίζεται έναντι της κληρονομίας.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Α. Η κληρονομία περιέρχεται αυτοδικαίως στον κληρονόμο τη στιγμή του θανάτου του κληρονομουμένου. Επομένως, κατ' αρχήν, δεν απαιτείται ορισμένη ρητή πράξη αποδοχής της κληρονομίας (άρθρο 1846 του Αστικού Κώδικα).
Β. Όταν ο κληρονόμος από τη συμπεριφορά του υποδηλώνει τη θέλησή του να γίνει κληρονόμος (με ανάμειξή του στην κληρονομία), θεωρείται ότι σιωπηρώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1849 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Όταν ο κληρονόμος δεν άσκησε το δικαίωμα αποποιήσεως της κληρονομίας εντός της αποκλειστικής προθεσμίας (τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), θεωρείται ότι πλασματικώς αποδέχθηκε την κληρονομία (άρθρο 1850 του Αστικού Κώδικα).
Δ. Εξαίρεση από την αρχή της αυτοδίκαιης κτήσεως της κληρονομίας προβλέπεται όταν αντικείμενο που κληρονομείται είναι η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω σε ακίνητο. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη της αποδοχής της κληρονομίας ή το κληρονομητήριο θα πρέπει να μεταγραφεί σε υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο και ο κληρονόμος αποκτά το εμπράγματο δικαίωμα αναδρομικά από τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Α. Ο κληρονόμος, ως καθολικός διάδοχος του κληρονομουμένου, ευθύνεται και με την προσωπική του περιουσία για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας, σε αντίθεση τους κληροδόχους, που αποτελούν ειδικούς διαδόχους του κληρονομουμένου (άρθρο 1901 του Αστικού Κώδικα).
Β. Ο κληρονόμος, όσο ακόμη τρέχει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας (η προθεσμία είναι τεσσάρων μηνών ή ενός έτους αν ο κληρονομούμενος ή ο κληρονόμος διέμεναν στο εξωτερικό κατά τον χρόνο της επαγωγής – άρθρο 1847 του Αστικού Κώδικα), μπορεί να δηλώσει στη γραμματεία του δικαστηρίου της κληρονομίας ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής. Στην περίπτωση αυτή, ο κληρονόμος με απογραφή θα ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας έως το ενεργητικό της (άρθρα 1902 και 1904 του Αστικού Κώδικα).
Γ. Ο κληρονόμος με απογραφή υποχρεούται να προχωρήσει σε απογραφή των στοιχείων της κληρονομίας εντός τεσσάρων μηνών. Η κληρονομία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας από την προσωπική περιουσία του κληρονόμου. Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ικανοποιήσει τους δανειστές της κληρονομίας και έπειτα τους κληροδόχους. Για πράξεις εκποιήσεως στοιχείων της κληρονομίας, ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να ζητήσει άδεια από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 812, 838-841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).
Δ. Κατά τη διάρκεια της απογραφής, οι δανειστές της κληρονομίας μπορούν με αίτησή τους προς το δικαστήριο της κληρονομίας, να ζητήσουν τη δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας (άρθρο 1913 του Αστικού Κώδικα). Το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την εκκαθάριση της κληρονομίας, όταν το ζητήσει ο κληρονόμος με απογραφή, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, παραδίδει την κληρονομιαία περιουσία στους δανειστές και απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση (άρθρο 1909 του Αστικού Κώδικα).

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για τη μεταγραφή ακίνητης περιουσίας που κληρονομήθηκε απαιτείται δημόσιο έγγραφο (συνήθως συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής κληρονομίας ή κληρονομητήριο) το οποίο κατατίθεται στην αρμόδια αρχή (υποθηκοφυλακείο ή κτηματολόγιο) της τοποθεσίας του ακινήτου.
Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.ktimatologio.gr/

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Κατά το ελληνικό κληρονομικό δίκαιο, η κτήση της κληρονομίας από τον κληρονόμο είναι άμεση κατά τον χρόνο του θανάτου του κληρονομουμένου, χωρίς την παρέμβαση αντιπροσώπου ή διαχειριστή (άρθρα 983 και 1846 του Αστικού Κώδικα).

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Ο ίδιος ο κληρονόμος, επομένως, διαχειρίζεται την κληρονομιαία περιουσία. Αν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, η διαχείριση γίνεται από κοινού μέχρι τη διανομή (άρθρα 1884-1894 του Αστικού Κώδικα).
Ο κληρονομούμενος, με τη διαθήκη του, ή οι κληρονόμοι με συμφωνία τους ή με αίτηση προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορούν να ορίσουν εκτελεστή της διαθήκης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και διανομή της κληρονομίας (άρθρα 2017-2031 του Αστικού Κώδικα).

Αν ο κληρονόμος είναι άγνωστος (σχολάζουσα κληρονομία), το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει κηδεμόνα της σχολάζουσας κληρονομίας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να βρεθεί ο κληρονόμος (άρθρα 1865-1870 του Αστικού Κώδικα).

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο κληρονόμος με απογραφή ασκεί τη διαχείριση της κληρονομίας μέχρι να ικανοποιηθούν οι δανειστές της κληρονομίας (άρθρα 1902-1912 του Αστικού Κώδικα).

Με αίτηση κάθε δανειστή ή κληρονόμου προς το δικαστήριο της κληρονομίας, μπορεί να διαταχθεί η δικαστική εκκαθάριση της κληρονομίας, τη διαχείριση της οποίας ασκεί ο εκκαθαριστής, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (άρθρα 1913-1922 του Αστικού Κώδικα).

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Α. Κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο (κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος, εκτελεστής διαθήκης, δανειστές κληρονομίας και αγοραστής κληρονομίας) μπορεί να ζητήσει από *τον Ειρηνοδίκη του δικαστηρίου* της κληρονομίας την έκδοση κληρονομητηρίου, κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρο 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Β. Το κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδει *ο Ειρηνοδίκης του δικαστηρίου* της κληρονομίας και που αναφέρει τα σχετικά με την κληρονομία στοιχεία (ιδιότητες και δικαιώματα-κληρονομική μερίδα) (άρθρο 1961 του Αστικού Κώδικα και άρθρο 820 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Το κληρονομητήριο μπορεί να είναι ατομικό (όταν πιστοποιεί την ιδιότητα και την κληρονομική μερίδα ενός μόνο προσώπου) ή κοινό (όταν εκδίδεται για συγκληρονόμους ή περισσότερα πρόσωπα) (άρθρο 1960 του Αστικού Κώδικα).

Γ. Ο κατανομαζόμενος στο κληρονομητήριο κληρονόμος, κληροδόχος, καταπιστευματοδόχος ή εκτελεστής διαθήκης τεκμαίρεται ότι έχει την αναγραφόμενη στο κληρονομητήριο ιδιότητα και τα συναφή δικαιώματα. Το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό (άρθρο 821 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1962 του Αστικού Κώδικα).

Δ. Το κληρονομητήριο είναι εξοπλισμένο με δημόσια πίστη. Οι καλόπιστοι τρίτοι που συναλλάχθηκαν με τον φερόμενο στο κληρονομητήριο ως δικαιούχο, προστατεύονται (άρθρο 822 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άρθρο 1963 του Αστικού Κώδικα).

Ε. Σε περίπτωση εκδόσεως ανακριβούς κληρονομητηρίου, προβλέπεται η ανάκληση, τροποποίηση, ακύρωση και αφαίρεσή του, καθώς και όλα τα τακτικά και έκτακτα ένδικα μέσα κατά της αποφάσεως εκδόσεως του κληρονομητηρίου (άρθρα 1964-1966 του Αστικού Κώδικα και άρθρα 823-824 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

ΣΤ. Όταν αντικείμενο της κληρονομίας είναι εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο, ο κληρονόμος μπορεί να μεταγράψει το κληρονομητήριο (άρθρα 1846, 1193, 1195 και 1198 του Αστικού Κώδικα).

Ζ. Εκτός από το κληρονομητήριο, απόδειξη της ιδιότητας και των δικαιωμάτων του κληρονόμου αποτελούν και άλλα έγγραφα (π.χ. αντίγραφο της διαθήκης, ληξιαρχικά πιστοποιητικά, αναγνωριστική αγωγή κλπ.).

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου Η Ευρώπη σου.
Θα μας βοηθούσαν πολύ τα σχόλιά σας σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2020
Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.